

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 2. Vtrùm in Deo prouidentia omnium rerum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

QVAESTIO II.

Virum in Deo detur providentia omnium rerum.

6 **V**arij fuerunt Philosophorum errores circa diuinam providentiam. Nam quidam eam absolute negarunt, putantes, omnia vel casu accidere, vel fatali necessitate euenire. Alij dixerunt, providentiam Dei ad vniuersalia tantum, & incorruptibilia se extendere; secus ad particularia, & corruptibilia. Alij arbitrati sunt, eam intra Caelorum ambitum se continere; neque ad sublanaria descendere. Alij actus liberos dumtaxat a providentia Dei subduxerunt. Alij aliter ab scopo aberrarunt. Quorum errorum Auctores distincte, & late referunt Vazq. 1. par. disput. 87. cap. 1. Didac. Ruiz de Providen. disput. 1. sect. 2. Herice tract. 3. disput. 21. cap. 2. Tann. 1. par. disput. 3. quest. 1. dub. 2. & alij plures ab eis relati.

Propositio vnica.

7 **D**eus perfectissimam, & exactissimam providentiam habet omnium omnino rerum, quantumuis minimarum, distincte, & in particulari.

Propositio est de fide passim expressa in sacris Litteris. Sapien. 6. *Equaliter est illi cura de omnibus.* Sapien. 8. *Attingit a fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter.* Sapien. 11. *Omnia in mensura, & numero, & pondere disposuisti.* Sapien. 14. *Tua autem Pater providentia cuncta gubernat.* Math. 6. *Respicite volatilia Caeli; quoniam non seruant, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester Caelis pascit illa.* Et post pauca. *Considerate lilia agri, &c. Si autem fennum agri, quod hodie est, & cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit. Math. 10. Nonne duo passeris asse veniunt, & vnus ex illis non cadit super terram sine Patre vestro? Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere.* Et saepius alibi.

8 **E**andem veritatem tradunt omnes Patres tam graeci, quam latini; multique eorum ex professo, & late confirmant, quos recensere operosum esset. Vide longum eorum Syllabum apud Ruiz supra: plures etiam referunt Vazq. Herice, Tann. locis citatis, & alij Doctores tractantes hanc questionem. Vide P. Hemelmamtom. 2. in 1. par. tit. 12. disput. 1. cap. 1. vbi num. 11. eandem veritatem confirmat ex Ethnicis philosophis.

9 **R**atione etiam naturali demonstratur haec veritas. Primo a priori; quia Deus est causa prima omnium omnino rerum, & perfectionum creaturarum, non solum primo producens, sed etiam conseruans, idque non temere, & casti, sed cum ratione, & propter finem. Ergo de omnibus omnino rebus providentiam habet. Repugnat enim, cuncta creari, conseruari, & perfici a Deo ex aliquo fine, & eum non habere providentiam cunctorum: Cum providentia non

fit aliud, quam ordinatio rerum in finem, vt quest. 1. explicauimus. Secundo a posteriori; quia harmonia, & concordia tot dissimilium, & contrariarum partium vniuersi ventiquam sine Dei providentia constare posset. Quam etiam mirabiliter demonstrat artificium rerum, creaturarum seu maiorum, seu minimarum, earum perfectiones, facultates, habilitates, operationes aptissime ad singularum fines accommodata. Indicat item aperte providentiam diuinam innotata propensio, qua homines, natura duce, eandem providentiam efflagitant, cum ea opus habent tum erga se, tum erga res alias, quae eorum dominio subduntur: qualia sunt pleraque sublanaria.

Quae quidem rationes probant, Deum per se, & immediate providere singulis rebus; vt per se, & immediate cuncta operatur. Quod non tollit, eum nonnulla gubernare per ministros speciales sive Angelos, sive homines; cum quibus tamen ipse vt vniuersalis prouisor, & gubernator etiam concurrat duobus modis, nempe cooperando per influxum comitantem, & dirigendo eorum actus, aut illos permitiendo per collationem principiorum ad tales actus concurrentium. Videatur Tann. supra dub. 3.

Probant itidem rationes factae, nihil respectu diuinae providentiae, casu, & fortuito accidere. Quia nihil est, quod Deus non prouideat futurum, & vel intendat, vel permittat ex aliquo fine. Vnde monstra etiam, & res aliae nobis inopinatae sub providentiam diuinam cadunt. In his consentiunt Theologi, & late exornant Ruiz supra sect. 8. & sequentibus, & Tann. dub. 2. citato a num. 7.

Quinimo & mala culpa, sine peccata, spectata etiam secundum formalem malitiam sub providentiam diuinam cadunt, non quidem vt effectus ipsius providentiae aliquo modo intenti a Deo, sed vt effectus arbitrij creati permisi a Deo ex bono fine, vel vt materia, circa quam multa bona Deus velle potest, vt penitentiam, & humilitatem peccantis, humiliationem, patientiam, meritum eius, in quem peccatur, & alia huiusmodi. Sic docent communiter Theologi, Valen. Vazq. Soar. & alij, quos refert, & sequitur Tann. dub. 2. citato num. 10. & Ruiz disput. 2. de Providen. sect. 1. late probans hoc & exornans ex sacra Scriptura, & Patribus. Quomodo autem temerarius perfectior euadat ex permissione peccatorum, quam, si nulla peccata permitterentur, ex communi Scholasticorum sententia probat ipse Ruiz erudite sect. 3. 4. & 5. Tam vero, quod materiale peccati, & mala poenae cadant sub providentiam, ex dictis certo certius colligitur. De quo Ruiz sect. 6. & 7.

Obijciat tamen aliquis contra veritatem stabilitam illud Pauli 1. Corinth. 9. *Nunquid deus cura est Deo?* Quibus verbis videtur Apostolus indicare, providentiam Dei non extendi ad animalia huiusmodi. Caterum, si inspicatur contextus, satis apertus est sensus Pauli. Intendit enim monstrare, operarijs Euangelij debitam esse sustentationem iuxta illud Math. 10. *Dignus enim est operarius cibo suo.* Aferetque ad id probandum testimonium ex Deut. 25. *Quiens. An & lex haec non dicit? Scriptum est enim in lege Moysi: non alligabis os boui trituranti. Nunquid deus cura est Deo? An propro nos vtiq; hoc dicit? Quasi dicat Apostolus. Cum Deus iussit, non alligare os boui trituranti, nulla*

tam ad boues, de quibus ibi non curabat, quam ad ministros Euangelij sub figura bouum triturantium respexit. Ex quo nihil inferri potest contra Dei prouidentiam.

14 Deinde opponi potest Hieron. Qui in illo *Abac. cap. 1. Mundi sunt oculi tui.* planè videtur negare Deo prouidentiam rerum minimarum. Cæterum, catholicè sensisse Hieronymum de prouidentia huiusmodi rerum, perspicue apparet ex alijs eius testimonijs, præsertim ex commentarijs in *Math. cap. 11.* in epist. ad *Ephes. cap. 5.* in *Zachar. 4.* in *Jerem. 32.* Vnde, quæ scripti in locum *Abac.* citatum in bonum sensum trahenda sunt. Vide eorum interpretationem apud *Valent. Mol. Vazq. 1. par. quest. 14. art. 5.* apud *Herice tract. 1. disput. 5. cap. 1.* & apud *Ruiz disput. 9. de Scient. sect. 2.*

15 Tandem opponi potest inæqualitas, & exorbitantia humanorum euentuum; quæ multi stolidi Athei hallucinati sunt, vt Dei prouidentiam circa homines abnegarent. Quomodo scilicet iusti, & iniusti æquâ lance sæpe pensentur; quinimo peccatoribus, sacrilegis, atque impijsimis viris plerumque cuncta succedant prosperè, pijs verò, studiosis, ac sanctis aduersa fortuna obuersetur. Illi diuitijs, honoribus, dignitatibus affluere solent: hi paupertate, ignominia, despectuque oppressi iacere. Imo non raro iusti ab iniustis iniuste torquentur, opprimuntur, vexantur citra omnem correptionem, & punitatem. Quæ omnia argumento videntur esse, longè ab istis rebus abesse prouidentiam diuinam. Cæterum, vnde stulti ad prouidentiam negandam, sapientes ad eam adstruendam ducuntur. Nam hæc humanarum rerum, sortiumque inæqualitas planè demonstrat, esse aliam vitam, in qua cuncta ad æqualitatem reducenda sunt: argumentumque est validissimum omnium veritatum, quas Deus hominibus reuelauit. Adeoque cum illis coherent huiusmodi Mundi successus peruersi specie tenus, & rationi repugnantes, vt manifestè appareat, eos non sine exactissima, & sapientissima prouidentia supremi Gubernatoris ita euenire.

QVAESTIO III.

Quotuplex sit prouidentia Dei.

16 **D**Vplex imprimis prouidentia distingui potest. Altera moralis, qua Deus actiones liberas hominum, atque etiam Angelorum gubernat, & regit. Altera physica, qua cæteras res Vniuersi dirigit in suos fines. Deinde, prouidentia, quam Deus circa homines, & Angelos habet, in naturalem, & supernaturalem diuidi potest. Naturalis est, qua illis prouidet bona naturalia. Supernaturalis, qua prouidet supernaturalia. Præterea prouidentia supernaturalis alia est communis ijs, qui saluantur, & ijs qui pereunt: qua Deus illis, dona aliqua supernaturalia impercitur in ordine ad supernaturalem finem æternæ beatitudinis, in quem tamen eam effectum non influunt. Alia est specialis Saluatorum, qua Deus eos per certa media infallibiliter, & cum effectum perducit ad vitam æternam. Et hæc vocatur Prædestinatio. Præter quas est

alia insuper prouidentia specialis Reprobatorum, quæ Reprobatio dicitur. Diuiditurque in negatiuam, & positiuam. Prima est, qua Deus Reprobis negat prædestinationis beneficium. Secunda, qua eos damnat æternâ poenâ.

Porro prædestinatio, quæ totius prouidentia diuinæ, pars est præcipua, & præstantissima, à verbo *prædestino* trahit nomen, quod ex præpositione *præ*, & verbo *destino* est compositum. *Destinare* autem apud profanos Auctores variè vsurpari solet. Interdum enim significat *emere*, *alligare*, *deliberare*, *constituere*: frequentius tamen magis ad rem nostram accipitur pro *mittere*, seu *dirigere*, *ordinare*, *desinare*, *decernere*, *deputare*, seu *designare*. In quibus significationibus etiam ab Scripторibus sacris vsurpari solet. *De* particula *præ*, quæ antecessionem denotat putauit *Catherinus Opusc. de Prædestin. cap. 1.* alijque in locis, significare hæc dumtaxat antecessionem dignitatis, seu excellentiæ. Atque ita eos solos prædestinatos vocat, qui præ cæteris ad ætiam gloriam ante præiudicia merita electi sunt; quo loco ponit Christum Dominum, B. Virginum, Apostolos, & alios eximie sanctitatis viros. Cæteros verò saluandos in secundo ordine collocat, eosque, censet, non esse appellandos prædestinatos, sed communi prouidentia cum Reprobis ad beatitudinem directos, ad eamque tandem electos post præuisionem boni finis, quo vitâ cedunt. Cum tamen Reprobi, quos in tertio ordine collocat, post præuisionem mali exitus æternæ poenæ deputentur. Verùm sententia hæc *Catherini* seuerè ab omnibus Theologis reprobat. Perperam enim nomen prædestinationis ad solos eximie sanctos restringit; quando vnâ vox est omnium Scholasticorum, & Patrum, solos prædestinatos saluari: neque aliquem saluandum esse, qui prædestinatus non sit. Videatur *August. lib. de Dono perseuer. cap. 8.* & *Fulg. de Fide ad Petrum cap. 45.* Alij, vt *Pennotus lib. 6. Pro-pugnaculi cap. 1.* & *Camerarius in Dialogo Catholico cap. 1. S. 2.* referunt dictionem *præ* ad antecessionem, qua Prædestinari Reprobis præferuntur. Sed hæc antecessio non prædestinationis, sed electionis nomine solet à Theologis, à sacrisque Scripторibus denotari. Alij volunt, dictam particulam antecessionem causalitatis exprimere, quæ prædestinatio est causa nostræ salutis. Sed dicendum omnino est, eam iuxta communem sensum Scripturæ, Patrum & Theologorum antecessionem temporis significare, qua prædestinatio in actibus Dei internis consistens ab æterno præcedit existentiam prædestinatorum, executionemque mediorum, & finis in quæ sunt destinati. Sic docet *S. Tho. 1. par. quest. 23. artic. 2. ad 1.* & cum eo reliqui Scholastici: quorum plures refert, & sequitur *Ruiz tom. 1. de Prædestin. disput. 1. sect. 2.* Itaque prædestinatio nihil est aliud, quam præordinatio æterna Dei, vi cuius creatura rationalis per media certa dirigitur, & cum effectu perducitur in æternam salutem. Vnde *August. lib. de Dono perseuer. cap. 14. Prædestinatio, inquit, est præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Consentaneè ad illud Apostoli ad Rom. 8. Quos præsciuit, & prædestinavit, &c. Quos autem prædestinavit, hos & vocauit, & quos vocauit, hos & iustificauit, quos autem iustificauit, illos & glorificauit.*

Hinc fit, subiectum, circa quod versatur prædestinatio propriè dicta, seu cui per eam pro-